

1. 7. 2020

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Přítomnost členů dozorčí rady akciové společnosti na valné hromadě

Podle zákona o obchodních korporacích se sice členové dozorčí rady akciové společnosti mají zúčastnit valné hromady, přímo jako u členů představenstva jim zákon tuto povinnost ovšem neukládá a jejich nepřítomnost není, nutno říci stejně jako v případě nepřítomnosti členů představenstva, sama o sobě důvodem pro vyslovení neplatnosti valnou hromadou přijatých usnesení. Přesto však může nepřítomnost členů dozorčí rady k tomuto důsledku nakonec vést, takže i z tohoto důvodu by se valných hromad zúčastnit měli.

Podle § 449 odst. 1 zákona o obchodních korporacích se členové dozorčí rady akciové společnosti zúčastňují valné hromady a pověřený člen dozorčí rady seznamuje valnou hromadu s výsledky činnosti dozorčí rady. Členům dozorčí rady musí být uděleno slovo, kdykoliv o to požádají. Z toho však přímo nevyplývá zákonná povinnost členů dozorčí rady se valné hromady zúčastnit, jako je tomu v případě členů představenstva, jimž tuto povinnost ukládá § 402 odst. 3 zákona o obchodních korporacích. Bez ohledu na absenci zákonné povinnosti by se však členové dozorčí rady jednání valné hromady zúčastnit měli. Také oni jsou členy voleného orgánu společnosti, takže jsou povinni tuto funkci vykonávat s péčí řádného hospodáře, což v sobě účast na jednání valné hromady jakožto nejvyššího orgánu společnosti bezesporu obnáší.

Nepřítomnost členů dozorčí rady na valné hromadě však nemůže být například důvodem pro vyslovení neplatnosti usnesení, které valná hromada (v jejich nepřítomnosti) přijala. Takovým důvodem ostatně není sama o sobě ani nepřítomnost členů představenstva, kteří zákonnou povinnost účastnit se valné hromady mají - viz například usnesení Nejvyššího soudu ve věci spis. zn. 29 Cdo 3009/2007 ze dne 27. ledna 2009, jehož závěry jsou přiměřeně aplikovatelné i za účinnosti zákona o obchodních korporacích. Nepřímo však jejich **nepřítomnost k vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady přijatého v jejich nepřítomnosti vést může.**

Podle § 357 zákona o obchodních korporacích je akcionář oprávněn požadovat a obdržet na valné hromadě od společnosti vysvětlení záležitostí týkajících se společnosti nebo jí ovládaných osob, je-li takové vysvětlení potřebné pro posouzení obsahu záležitostí zařazených na valnou hromadu nebo pro výkon jeho akcionářských práv na ní. Stanovy mohou určit, že každý akcionář má pro přednesení své žádosti přiměřené časové omezení. Žádost se podává písemně, a musí být podána po uveřejnění pozvánky na valnou hromadu a před jejím konáním.

O žádosti rozhoduje podle § 359 zákona o obchodních korporacích představenstvo nebo jiná osoba, která valnou hromadu svolává a z důvodů uvedených v tomto ustanovení ji může zcela nebo částečně odmítnout. Tyto důvody musí být v souladu s § 360 odst. 1 zákona o obchodních korporacích posouzeny představenstvem a akcionáři sděleny. Pokud akcionář s důvody nesouhlasí, má podle odstavce 2 tohoto ustanovení právo **požadovat, aby dozorčí rada určila, že podmínky pro odmítnutí poskytnutí vysvětlení nenastaly** a představenstvo je povinno mu vysvětlení poskytnout. Dozorčí rada o žádosti akcionáře **rozhodne přímo na jednání valné hromady.** Pouze výjimečně, pokud to není možné, tak může učinit až do pěti pracovních dnů ode dne konání valné hromady. Pokud s poskytnutím vysvětlení nesouhlasí i dozorčí rada, má akcionář **právo se uložení povinnosti jej poskytnout domáhat u soudu.**

K tomu, aby dozorčí rada mohla důvody pro odmítnutí poskytnutí vysvětlení přezkoumat přímo na

valné hromadě, **musí být její členové na jednání valné hromady přítomni**. Přezkum sice může proběhnout i po skončení valné hromady, to by však mělo být výjimkou. Přezkum odmítnutí poskytnutí vysvětlení dozorčí radou, natož pak soudem, totiž nemá odkladný účinek. To znamená, že valná hromada může i přes odmítnutí poskytnutí vysvětlení dál jednat, a to i ohledně záležitostí, jichž se akcionářem požadované vysvětlení mělo týkat. Akcionář tak musí o záležitosti hlasovat i bez tohoto vysvětlení, tedy aniž by měl o záležitosti dostatečné informace.

Pokud odmítnutí poskytnutí vysvětlení bylo neoprávněné, ale **nepřítomnost členů dozorčí rady na valné hromadě znemožnila včasnou nápravu „na místě“**, dochází k **porušení práva akcionáře na vysvětlení**. Porušení tohoto práva pak může být podle usnesení Nejvyššího soudu ve věci spis. zn. 27 Cdo 481/2019 ze dne 30. ledna 2020 **důvodem pro vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady o záležitosti, které se vysvětlení mělo týkat**. Samozřejmě musí být splněny zákonné podmínky stanovené pro vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, takže mimo jiné toto porušení musí mít ve smyslu § 260 odst. 1 občanského zákoníku závažné právní následky a nesmí být v zájmu společnosti hodným právní ochrany neplatnost usnesení nevyslovit.

Vyslovení neplatnosti by pochopitelně mělo přicházet v úvahu jen za situace, že pro odmítnutí poskytnutí vysvětlení nebyly dány důvody podle § 359 občanského zákoníku. Soud tedy bude muset mimo jiné jejich naplnění posoudit. Naskytá se tedy otázka, zda tak může učinit **sám v řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady** jako předběžnou otázku, nebo zda se musí akcionář nejdříve domáhat soudního přezkumu odmítnutí poskytnutí vysvětlení podle § 360 zákona o obchodních korporacích.

Je ostatně notorií, že například platnost usnesení valné hromady lze posuzovat jen v řízení o vyslovení jeho neplatnosti. Obdobně by tedy mohlo platit, že i důvody pro odmítnutí poskytnutí vysvětlení lze přezkoumat jen v řízení podle § 360 zákona o obchodních korporacích k tomu určeném. Mohl by tomu nasvědčovat i § 360 odst. 4 zákona o obchodních korporacích, podle nějž po dobu řízení podle § 360 neběží promlčecí lhůta pro uplatnění práv, která jsou na požadovaných vysvětleních závislá. Podle komentářové literatury totiž mezi tato práva patří právě i právo domáhat se vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady. To ovšem odporuje povaze následku marného uplynutí lhůty pro podání návrhu na vyslovení neplatnosti tohoto usnesení valné hromady, jímž **není promlčení tohoto práva, ale jeho prekluze**, tedy zánik.

Je zde ostatně i další důvod, proč by nejdříve měl proběhnout přezkum neposkytnutí vysvětlení. Po jeho případném poskytnutí, ať na základě opožděného přezkumu jeho odmítnutí dozorčí radou nebo po vydání soudního rozhodnutí, se může ukázat, že akcionář by i v případě, že by měl informace k dispozici, hlasoval na valné hromadě stejně, takže vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady nebude požadovat.

S ohledem na výše uvedené se jeví vhodnějším, aby nejdříve proběhlo řízení o přezkumu odmítnutí poskytnutí vysvětlení. Teprve poté, co by soud odmítnutí poskytnutí vysvětlení shledal neoprávněným, toto vysvětlení by bylo na základě soudního rozhodnutí poskytnuto a akcionář by dospěl k závěru, že by na valné hromadě (kdyby měl vysvětlení v té době) hlasoval jinak, by se měl domáhat vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady pro porušení práva na vysvětlení. Soudy by zřejmě neměly jako podmínku vyslovení neplatnosti usnesení trvat na tom, aby akcionář mohl svým hlasem přijetí napadeného usnesení zvrátit. Lze očekávat, že v případě poskytnutí vysvětlení na valné hromadě by se i ostatní akcionáři mohli rozhodnout hlasovat jinak. Na druhou stranu tato poslušnost řízení znamená, že neplatnost usnesení valné hromady bude vyslovena až po delší době a bude představovat větší zásah do právní jistoty akcionářů a dalších osob. Nicméně i v případě, že nejdříve neproběhne soudní přezkum odmítnutí poskytnutí vysvětlení, se nezřídká stává, že neplatnost usnesení valné hromady je vyslovena po třech a někdy i více letech.

S ohledem na výše zmíněnou skutečnost, že důsledkem marného uplynutí lhůty pro podání návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady není promlčení práva jej podat, ale prekluze, by až do

vyřešení otázky, zda i tato lhůta se po dobu soudního řízení o poskytnutí vysvětlení přerušuje, Nejvyšším soudem bylo vhodné z opatrnosti návrh podat bez ohledu na to, že řízení o poskytnutí vysvětlení dosud neskončilo.

Mgr. Jan Pořízek,
advokát

Mališ Nevrkla Legal

Advokátní kancelář / Attorneys At Law

[Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář](#)

Kováčků 554/24
150 00 Praha 5

Tel.: +420 296 368 350

Fax: + 420 296 368 351

e-mail: jan.porizek@mn-legal.eu

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Jak se vyhnout zákazu a postihu dohod o určování cen pro další prodej?](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Zákon Lugového: jak Rusko přepisuje pravidla mezinárodních arbitráží](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)